

Adviesnota

Behandeld door: Team Werk en Meedoen	Datum: 22-05-2025	Vertrouwelijkheid: Openbaar	Verantw. Portefeuillehouder R. Van Ulzen
		Besluit conform d.d.	Afdeling Sociaal
		Besluit d.d.	Registratienummer 3456655

* Indien openbaar vertrouwelijke feiten opnemen in afzonderlijke bijlage.

Onderwerp

Beschut werk versus taakstelling Rijk

Advies

1. Beschut werk uit te voeren zonder restricties vanuit een taakstelling, na een besluit van de gemeenteraad
2. De raad voor te stellen:
 - I. Beschut werk uit te voeren zonder restricties vanuit een taakstelling.
 - II. Dit op een later moment vast te leggen in de verordening Sociaal Domein Gemeente Meppel.

Samenvatting

Het college stelt de gemeenteraad voor om het beschut werk uit te voeren zonder restricties vanuit de taakstelling door het Rijk. Ondanks dat het Rijk hier op dit moment geen financiering tegenoverstelt voor de begeleidingskosten. Het Rijk geeft steeds aan om met verbeter voorstellen te komen, nu is de hoop dat deze komen in 2026.

Aanleiding

Sinds het invoeren van de participatiewet 2015 is beschut werk onderdeel van deze wet. Omdat niet alle gemeenten in Nederland dit deel van de wet naar wens uitvoeren is er per 1 januari 2017 een taakstelling vanuit het Rijk voor gemeenten. Daarbij werd de financiering gekoppeld aan de taakstelling. De gemeente Meppel heeft vanaf 1-1-2015 wel de regeling beschut werk uitgevoerd.

Financiering vanuit het Rijk

Het Rijk werd in 2021 geadviseerd om te onderzoeken of financiering op basis van realisatie per gemeente een optie zou zijn. De kosten beschut werk bestaan uit begeleidingsvergoeding en loonkostensubsidie. Hierover is nu een kamerbrief gestuurd (zie bijlage 1).

Taakstelling te laag voor Meppel 1-1-2022

Sinds 2022 zijn het aantal plaatsingen beschut werk in Meppel hoger dan de taakstelling. Daarop heeft de gemeenteraad op advies van het college de taakstelling verhoogd met 155 uur per week. Zaak 1606286 en zaak 1597571/1597574.

Wijziging participatiewet 1-7-2023

Op 1-7-2023 werd de participatiewet gewijzigd. Nieuw is dat bij de verhuizing van een werknemer naar een andere Nederlandse gemeente de loonkostensubsidie door die gemeente wordt overgenomen. Dit betekende dat werknemers met een arbeidsovereenkomst én een indicatie beschut werk automatisch bij verhuizing naar Meppel moesten worden overgenomen. De loonkostensubsidie werd daarmee ook vergoed aan de uitvoerende gemeente. Het wetsvoorstel verzuimde om hierbij ook iets te regelen voor de financiering van de begeleidingskosten boven de taakstelling beschut werk. Collegebesluit 180776 en raadsbesluit 1597571.

Opnieuw nieuws over financiering vanuit het Rijk 15-10-2024

In de brief van de staatssecretaris van sociale zaken en werkgelegenheid van 15-10-2024 (bijlage 1) staat dat gemeenten een mismatch tussen de huidige verdeling van (de financiering van) werkplekken en de actuele vraag naar beschut werk ervaren. Om die reden wordt gewerkt aan een betere verdeling van de plekken en middelen voor beschut werk. Een eventuele aanpassing van de systematiek werd voor de meicirculaire van 2025 aangekondigd, maar is hier niet in opgenomen

Huidige uitvoering in Meppel

Op dit moment is de uitvoering als volgt. Beschut werk van nieuwe inwoners nemen we over van andere gemeenten. Dit geeft een overschrijding van 69 uur per week.

Voor nieuwe instroom werken we met de taakstellingsuren + 155 uur extra. Deze uren verdelen we onder de aanvragers. Dit betekent dat we nu medewerkers beschut werk hebben die graag meer uren zouden willen en kunnen werken, maar waarvan we het verzoek niet volledig honoreren.

Het Rijk gaat bij de taakstelling uit van 19 inwoners die 31 uur per week werken. In Meppel werken er 36 inwoners met een variërend aantal uren.

Beoogd (maatschappelijk) effect/ doel

Het streven van het kabinet is om te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt. Een arbeidsmarkt die plaats biedt aan iedereen met arbeidsvermogen, bij voorkeur in een zo regulier mogelijke setting. Arbeidsparticipatie zorgt voor financiële en economische zelfstandigheid, draagt bij aan een gevoel van eigenwaarde en levert een bijdrage aan de sociale cohesie en de economie.

Argumenten

1.1. Ongewenst verschil tussen nieuwe inwoners en 'oude' Meppelaars

Na 1 juli 2023 is er door een wetswijziging onbedoeld ongelijkheid ontstaan tussen inwoners met indicaties beschut werk die al in Meppel woonachtig waren tijdens de indicatie en inwoners die na 1-7-2023 komen wonen in Meppel met een baan én een indicatie.

De eerste groep krijgt sinds 2022/2023 een beperkt aantal contracturen toegewezen. Terwijl de nieuwe Meppelers over het algemeen het aantal uren heeft wat bij hen past, omdat deze indicaties in een andere gemeente zijn afgegeven.

1.2. De arbeidsmarkt vraagt om medewerkers

De arbeidsmarkt vraagt om medewerkers en dan is het bijzonder dat we mensen die meer uren kunnen werken deze mogelijk niet bieden.

1.3. Economische zelfstandigheid

Medewerkers van 21 jaar en ouder die met een minimumaantal uren per week werken in een beschutte werkomgeving ontvangen nu niet voldoende inkomen om zelfstandig te gaan wonen of zich daarop voor te breiden.

1.4. Ontstaan van een wachtlijst

Ondanks de extra uren inzet waar de gemeenteraad eerder toe heeft besloten en het buitenbeschouwing laten van de bestaande contracten die we bij verhuizing naar Meppel overnemen dreigt er nu alsnog een wachtlijst te ontstaan in de tweede helft van 2025.

Kanttekeningen

1.1 Verschil tussen gemeenten onderling

Er is sinds 1-1-2015 al een groot verschil in Nederland ten aanzien van de invulling van beschut werk. Het is erg afhankelijk in welke gemeente van Nederland je een beroep doet op deze wettelijke voorziening.

1.2. Het Rijk vraagt om inclusie maar blijft achter met de financiering

Voor het beschut werk wordt per 1-7-2023 de loonkostensubsidie vergoed. De begeleidingsvergoeding wordt alleen vergoed op basis van de taakstelling. De begeleidingsvergoeding wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Deze varieert de afgelopen jaren tussen de € 8.000,- en € 11.500,- per jaar per medewerker naar rato van het aantal uren. In de herziene meicirculaire 2025 is het bedrag vastgesteld op € 12.485,- per jaar.

1.3. Uitkeringsonafhankelijk

Medewerkers die nu een arbeidsovereenkomst hebben én een indicatie beschut werk krijgen het aantal uren toegekend zodat zij uitkeringsonafhankelijk zijn. Voor sommige medewerkers is dit aantal uren ook het maximaal haalbare. Medewerkers die op basis van de cao "Aan de slag" werken ontvangen een salaris net boven het wettelijk minimumloon. Voor jongeren tot 21 jaar is dit inkomen bij 24 uur per week ruim hoger dan de bijstandsnorm.

1.4. Wachtlijst is toegestaan

Om binnen de wettelijke kaders en financiën te blijven is er de mogelijkheid om een wachtlijst in te voeren. Nieuwe indicaties worden dan niet omgezet naar arbeidscontracten. Als mensen verhuizen of om andere redenen geen gebruik meer

maken van de indicatie komen er weer uren vrij. Ieder jaar wordt de taakstelling verhoogd. Daardoor ontstaat er dan weer ruimte voor nieuwe instroom.

1.5. Meerjaren afspraak en uitname uit het re-integratiebudget

Een meerjarenafpraak zorgt ervoor dat de gemeente zich verbindt aan financiële verplichtingen waarvan niet zeker is of er baten tegenover komen te staan.

Integrale afstemming

Financieel Adviseurs in team Financiën en Belastingen

Re-integratie consultants in team Werk en Meedoen

Financiën

Begeleidingsvergoeding vanuit het Rijk (herz. meicirc. 2025)

€ 12.485,- per jaar voor 31 uur per week werken

Vergoeding begeleidingskosten Rijk

(713 : 31 uur) x 12.485,- = € 287.155,- per jaar

Huidige totale inzet

Totaal 937 uur per week (937 : 31 uur) x 12.485,- = € 377.369,- per jaar.

Extra kosten t/m 31-12-2024

Omdat de gemeenteraad al eerder akkoord is gegaan met 155 + 69 = 224 uur extra.

Betalen we in 2024 al € 81.660,- per jaar extra. (224 : 31) x € 11.300,-

Voorkomen wachtlijst, inschatting extra kosten

Een reële inschatting op dit moment is dat als iedereen zijn gewenste aantal uren kan werken we dan € 22.553,- per jaar extra aan begeleidingskosten zouden betalen (56 uur per week : 31 x 12.485,-). Dit zou nu voor zes mensen in Meppel een inkomensverbetering betekenen.

Daarnaast zijn er nu drie extra indicaties die we in de tweede helft van 2025 verwachten zonder dat wij uitzicht hebben op uitstroom van de bestaande indicaties. Dit zou betekenen als we deze inwoners het gewenste aantal uren toekennen we 60 uur per week : 31 x 12.485,- = € 24.164,- extra nodig hebben.

Onderwerp	Dekking binnen begroting? ja/nee	Te verwachten kosten (EUR)	Incidenteel / structureel	Grootboeknr.
Beschut werk	Ja	€ 46.717,-	S	40720
Toelichting: <ul style="list-style-type: none">De feitelijke extra kosten tijdelijk te financieren via het re-integratiebudget 40820. Totdat er volledige financiering vanuit het Rijk komt.				

- De begeleidingskosten verschillen sterk per jaar. Deze liggen tussen de € 8.000,- en € 12.485,- per jaar op basis van 31 uur
- Jaarlijks groei van de taakstelling versus instroom

JAAR	TAAKSTELLING	NIEUWE INSTROOM
2020	496 uur	64 uur
2021	558 uur	205 uur
2022	620 uur	146 uur
2023	682 uur	172 uur + 128 uur overname
2024	713 uur	80 uur
2025	775 uur	60 uur t/m 1-6-2025

Effecten overige programma's

Bij economische zelfstandigheid kan dit een positief effect hebben op de inkomsten van de gemeentelijke belastingen.

Communicatie

N.v.t.

Uitvoering

De re-integratie consulenten worden geïnformeerd en zij zullen uitvoering geven aan het besluit.

Bijlagen

Bijlage 1. Voortgangsbrief infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven en beschut werk